

■ Staatssecretaris hekelt 'statisch' natuurbeleid rond Waddenzee

Brusselse richtlijnen die de natuur moeten beschermen zijn te statisch. Dat vindt staatssecretaris Huizinga van Verkeer en Waterstaat. Regelpakketten als Natura 2000 of de Habitatrictlijn zijn gericht op behoud van wat er nu aan flora en fauna in een gebied is, maar gaan voorbij aan het veranderlijke karakter van natuur en klimaat. Hierin is de staatssecretaris het eens met de Waddenacademie, die van mening is dat het beleid voor het waddengebied veel te zwaar leunt op het beschermen van de natuurwaarden. 'Het beleid moet uitgaan van natuur én mens', zei academievoorzitter Pavel Kabat. *Friesch Dagblad*

■ Waddenzee langzaam kopje onder

De Waddenvereniging is verrast door het hoge tempo van de zeespiegelstijging dat de Deltacommissie voorspiegelt. De Waddenzee kan dat tempo niet bijhouden en zal onder water lopen. Met grote gevolgen voor de natuur. De vereniging ging uit van een stijging van 30 tot 60 centimeter per eeuw. De Deltacommissie spreekt van 65 tot 130 centimeter.

Directeur Hidde van Kersen van de Waddenvereniging noemt het zeer goed mogelijk dat, ondanks extra zandaanvoer vanuit de Noordzee, grote droogvallende delen van de Waddenzee vanaf 2050 permanent onder water staan.

De provincie Groningen is blij met het rapport van de Deltacommissie. Het provinciebestuur vreesde dat de commissie minder prioriteit zou

geven aan de kustbescherming in dunbevolkte gebieden. Nu dat niet zo is, verwacht gedeputeerde Henk Bleker dat er ook in het Noorden fors wordt geïnvesteerd in de dijken.

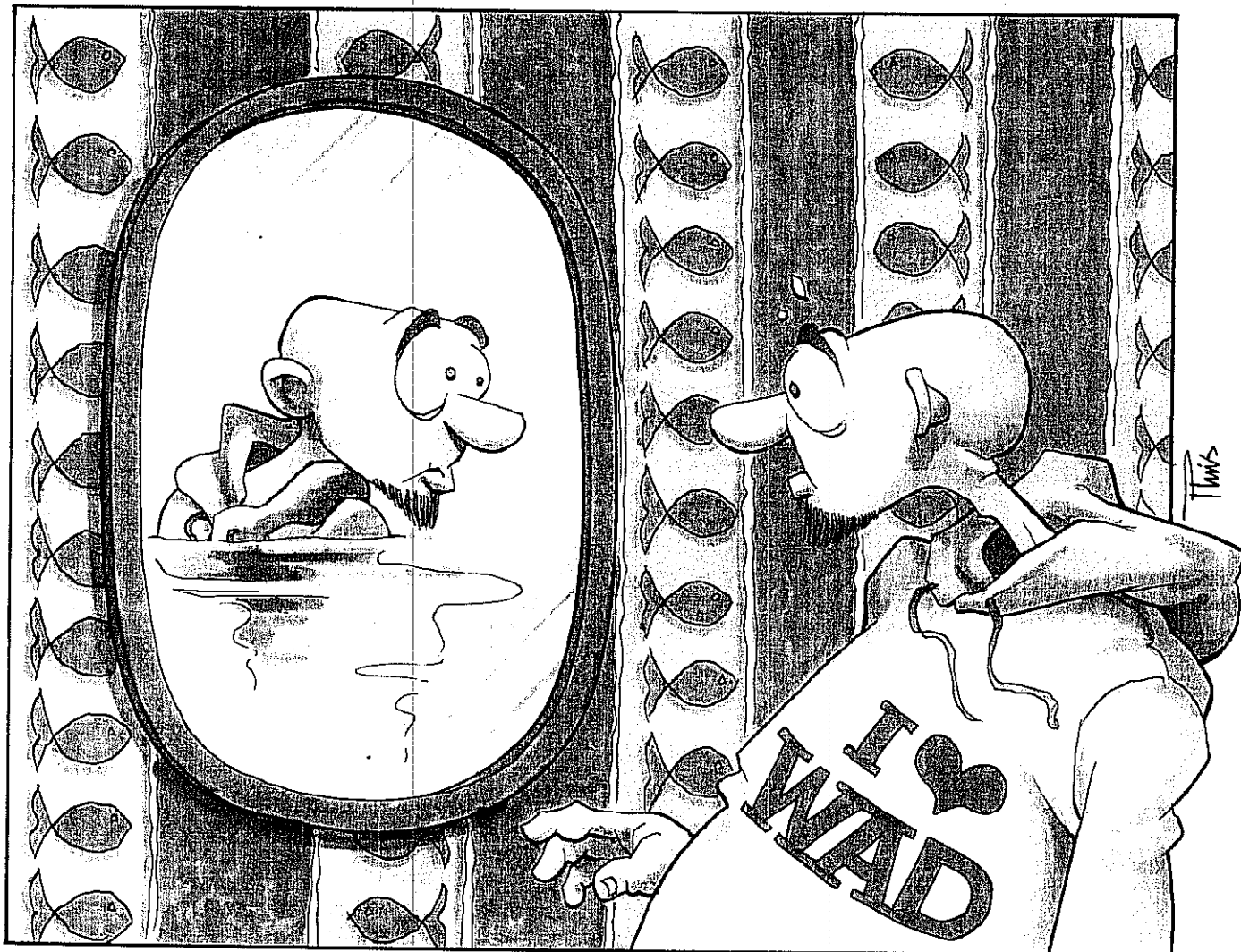
Dagblad van het Noorden

■ Zand tegen het wassende water

Een nieuw Deltaplan moet het hoofd bieden aan het stijgende zeewater. De Deltacommissie adviseert ingrijpende maatregelen, ook in het Noorden. De Waddenzee verdwijnt op termijn door stijging van de zeespiegel. Over 100 jaar of misschien in 2200. Maar de commissie wil dat zo lang mogelijk uitstellen. Zandsuppletie is daarbij het tovermiddel: zand van de Noordzeebodem zuigen, voor de Noord-Hollandse kust droppen en met de stroming naar de Waddenzee laten drijven. Daar bezinkt het zand en zo groeien de zandplaten mee met de stijging van de zeespiegel, veroorzaakt door klimaatverandering.

De zeespiegel stijgt tussen 0,65 en 1,30 meter in 2100 en tussen twee en vier meter in 2200, berekende de Deltacommissie. Dat is meer dan tot nu toe gedacht. Daarvoor zijn voor € 100 miljard aan maatregelen nodig. Zandsuppletie is één maatregel. Het verhogen van de dijken een tweede, ook aan de noordelijke kust. Hoger zeewater betekent ook dat water van het vaste land moeilijker in zee geloosd kan worden. Daarvoor zijn gemalen met een enorme capaciteit nodig. In Lauwersoog moet een van de grootste van Nederland komen. Kosten € 150 miljoen, maar het reuzengemaal pompt wel 180.000 liter water per seconde weg.

Dagblad van het Noorden

■ Mild kritisch onthaal voor nieuw Deltaplan

De adviezen van de Deltacommissie over de Nederlandse waterhuishouding en kustverdediging krijgen een positief onthaal met een kritische ondertoon. Friesland wordt bij de uitvoering van de plannen nog veiliger, voorspelt Wetterskip Fryslân. Maar met de verhoging van het IJsselmeerpeil moet niet te hard van stapel worden gelopen. Tot 2050 hoeft er van het provinciebestuur niet aan het huidige peil worden gemorrelt.

De provincie wil onderzoek naar de gevolgen van een hoger IJsselmeerpeil voor het buitendijks bouwen van huizen en bedrijven. Ook de effecten op de landbouw en natuur moeten in beeld worden gebracht. *Leeuwarder Courant*

■ Waddenzee in 2100 mogelijk verdwenen

'Het voortbestaan van het waddengebied zoals wij het kennen, is niet vanzelfsprekend.' Dat stelt de Deltacommissie. Het hangt van de natuur af of het systeem van een zee, die af en toe droog valt en daarbij zandplaten opwerpt, kan blijven bestaan bij een zeespiegelstijging die harder gaat dan tot nu toe werd aangenomen.

De mens kan er in elk geval niet zoveel aan bijsturen. Om het hele land tegen het water te beschermen moeten tot het jaar 2100 maatregelen getroffen worden, die bij elkaar ruim € 100 miljard kunnen gaan kosten.

Premier Balkenende nam reeds het eerste advies van de Deltacommissie over, door aan te kondigen dat er in 2009 een nieuwe ontwerp-Deltawet ligt, waarin de financiering geregeld wordt om die maatregelen uit te voeren. Het geld, € 1 tot € 1,5 miljard per jaar, moet komen uit een op te richten Deltafonds, dat voornamelijk gevuld wordt uit de aardgasbaten, stelt de commissie voor.

Het is niet de bedoeling om de adviezen een-op-een over te nemen, zie minister-president Balkenende. Het rapport dient als inspiratie. *Friesch Dagblad*

■ Academie mag wad van ondergang redden

Er moet een grootschalig onderzoek komen naar de toekomst van de natuurfunctie van de Waddenzee. De vraag is tot hoever het natuurgebied een snelle zeespiegelrijzing kan bijhouden. De in Leeuwarden gevestigde Waddenacademie moet de spil vormen van zo'n studie. Het rapport van de Deltacommissie staat vol met aanbevelingen voor nader onderzoek.

Voorzitter Pavel Kabat van de Waddenacademie maakt deel uit van de commissie. Hij is bovendien als wetenschappelijk directeur betrokken bij het onderzoeksprogramma van de Stichting Kennis voor Klimaat. De hoogleraar stelt vast dat er een grote leemte is in de kennis van de klimaatproblematiek als het om de Waddenzee gaat. Kabat wil top-instituten, de organisatie voor wetenschappelijk onderzoek (NWO) en ook de gas- en oliemaatschappij NAM mobiliseren voor nader onderzoek.

Een ander belangrijk aspect waar Kabat zich met de Waddenacademie op wil gaan richten is het begrip waddennatuur. Hij omschrijft de huidige situatie als een status quo die door de klimaatontwikkelingen mogelijk achterhaald is. Wat waddennatuur als ecologisch begrip werkelijk inhoudt, moet worden vastgelegd. *Leeuwarder Courant*

■ Geen kunstgrepen Waddenzee

Nederland moet geen grote kunstgrepen gaan uithalen om te proberen het waddensysteem - met zijn droogvallende zandplaten - in stand te houden. Dat zegt directeur Hidde van Kersen van de Waddenvereniging. De Deltacommissie stelde in het rapport Samen werken met water dat we er rekening mee moeten houden dat het waddengebied zoals we dat nu kennen, verdwijnt.

Bij de door de commissie aangehouden zeespiegelstijging van 65 tot 130 centimeter in 2100, zullen de wadplaten die nu bij eb droogvallen,

altijd onder water staan. Vogels, maar ook zeehonden hebben dan niet meer in het gebied te zoeken, natuurliefhebbers ook niet zoveel, want de Waddenzee wordt een zee als alle andere.

'Als het zo gaat, dan is dat niet anders', zei Van Kersen in een reactie. Uiteraard heeft hij wel de hoop dat het niet zo'n vaart loopt als de Deltacommissie voorspelt. Als de zeespiegel iets minder stijgt, is er een goede kans dat wadplaten gelijke tred houden. De Noordzee stuwt namelijk constant zeezand tussen de eilanden door naar het waddengebied, dat zich afzet op de zandplaten. De eerste 40 jaar wil de commissie dit proces een zetje geven door zandsuppleties uit te voeren voor de Noordzeekust. Dat vindt Van Kersen uitstekend. *Friesch Dagblad*

■ Plan maken om Waddenzee af te sluiten

Politiek Den Haag moet plannen ontwikkelen om de Waddenzee met zeekeringen tussen de eilanden af te sluiten van de Noordzee. Oostelijk van Schiermonnikoog is een dijk nodig naar de kust van Groningen, ten westen van de Eemshaven, vindt Kees Boorsma, ingenieur in Drachten. Boorsma vindt het jammer dat de Deltacommissie II niet heeft nagedacht over afsluiting van de Waddenzee. De commissie heeft niet gekeken naar waterkeringen tussen de eilanden.

Volgens Boorsma is dat juist wenselijk. De Waddenzee verdrinkt op den duur in de Noordzee, is zijn overtuiging. Als tegen die tijd nog eens maatregelen moeten worden genomen, zal dat veel duurder zijn dan rigoureuze ingrepen nu. Voordeel van afsluiting is dat de Waddenzee op den duur zoet kan worden. Zoet water wordt deze eeuw steeds schaarser en dus belangrijker. Beveiliging is bovendien van belang voor de bewoners van de eilanden, stelt Boorsma. *Leeuwarder Courant*

■ De Waddeneilanden blijven nog wel even

Als de zeespiegelrijzing in extreme vormen doorzet tot anderhalve meter, dan is de Waddenzee verloren. Is de consequentie dan dat de eilanden voor bewoning als verloren moeten worden beschouwd of moet dat met alle mogelijke kostbare technische middelen worden voorkomen?

Wetenschapper Pier Vellinga, die in de klimaatdiscussie de verst gaande klimaatmodellen niet schuwt, ziet de Waddenzee niet gauw verloren gaan. Toevoer van zand voor de Noordzeekust zal voor aanvoer van slib zorgen. 'Het wad zal meegroeien en de eilanden groeien mee.' Dat is een van de wetten van de natuur, stelt Vellinga. Als van alle slib dat met de stromingen in de Waddenzee wordt meegevoerd 1% wordt opgevangen, dan kan het gebied een hele tijd vooruit. Locodijkgraaf Herre Kingma van Wetterskip Fryslân is dat met hem eens. 'Maar het is de vraag of het altijd zo blijft dat er meer zand in de Waddenzee komt dan eruit gaat.'

Leeuwarder Courant

■ Innovatie industrie Noorden in gevaar

Industriële bedrijven in het Noorden doen weinig marktonderzoek en werken nauwelijks samen. Daardoor dreigt de innovatiekracht van deze ondernemingen te haperen, concludeert Syntens op basis van een onderzoek onder 120 bedrijven. Uitkomsten zijn onder meer dat 44% van de bedrijven nooit marktonderzoek doet en 66% geen samenwerking kent met collega-bedrijven. Een soortgelijk onderzoek in Zuid-Nederland resulteerde in veel positievere uitkomsten. *Leeuwarder Courant*

■ Zoutactiegroep beraadt zich op rol

De actiegroep Laat het zout maar zitten beraadt zich op haar toekomst. Na een hausse aan rechtszaken is de actiegroep in rustiger vaarwater beland. De groep werd begin deze eeuw opgericht door zes verenigingen van dorpsbelangen in Noordwest-Friesland en de afdeling Noord van de Land- en Tuinbouw Organisatie. De club